

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 173/12
Λουξεμβούργο, 19 Δεκεμβρίου 2012

Απόφαση στην υπόθεση C-159/11
Azienda Sanitaria Locale di Lecce κ.λπ. κατά Ordine degli Ingegneri della
Provincia di Lecce κ.λπ.

Το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων αντιτίθεται στην εθνική ρύθμιση που επιτρέπει τη σύναψη, χωρίς διαγωνισμό, συμβάσεων συνεργασίας μεταξύ δημοσίων φορέων οι οποίες δεν έχουν ως αντικείμενο την εκπλήρωση μιας κοινής αποστολής δημόσιας υπηρεσίας και ενδέχεται να επιφυλάσσουν προνομιακή μεταχείριση σε ορισμένη ιδιωτική επιχείρηση

Η ιταλική νομοθεσία επιτρέπει στους φορείς της δημόσιας διοικήσεως να συνάπτουν μεταξύ τους συμφωνίες συνεργασίας για δραστηριότητες κοινού συμφέροντος. Επιπλέον, τα κρατικά πανεπιστήμια επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες έρευνας και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς κατά το μέτρο στο οποίο η δραστηριότητα αυτή δεν θίγει τη εκπαιδευτική αποστολή τους.

Το 2009 η Azienda Sanitaria Locale di Lecce (τοπική υγειονομική υπηρεσία του Lecce, στο εξής: ASL) ενέκρινε, χωρίς διαγωνισμό, τη συγγραφή υποχρεώσεων σχετικά με την εκ μέρους του università del Salento (πανεπιστήμιο του Salento) εκπόνηση μελέτης για τη σεισμική τρωτότητα των νοσοκομειακών υποδομών της επαρχίας του Lecce. Η μελέτη αυτή θα περιλάμβανε επίσης την κατάρτιση εκθέσεων, τη διατύπωση προτάσεων καθώς και περιγραφή των κατάλληλων μέτρων. Για το σύνολο των παροχών αυτών η ASL όφειλε να καταβάλει στο πανεπιστήμιο το ποσό των 200 000 ευρώ, εκτός ΦΠΑ.

Διάφοροι επαγγελματικοί σύλλογοι και ενώσεις καθώς και διάφορες επιχειρήσεις προσέβαλαν με προσφυγές την απόφαση περί εγκρίσεως της συγγραφής υποχρεώσεων στηριζόμενοι στην παραβίαση της εθνικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων¹. Το Consiglio di Stato (ιταλικό Συμβούλιο της Επικρατείας), το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς ως αναιρετικό δικαστήριο, ζητεί κατά βάση από το Δικαστήριο να διευκρινίσει εάν το δίκαιο της Ένωσης αντίκειται σε εθνική νομοθεσία που επιτρέπει τη χωρίς διαγωνισμό σύναψη συμβάσεως με την οποία δύο δημόσιοι φορείς καθιερώνουν μεταξύ τους συνεργασία όπως η επίδικη.

Στη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο παρατηρεί καταρχάς ότι η εξ επαχθούς αιτίας σύμβαση που συνάπτεται εγγράφως μεταξύ ενός οικονομικού φορέα και μιας αναθέτουσας αρχής συνιστά δημόσια σύμβαση. Υπενθυμίζει τη νομολογία του κατά την οποία δεν έχει σημασία το γεγονός ότι ο οικονομικός φορέας είναι ο ίδιος μία αναθέτουσα αρχή και ότι ο φορέας αυτός δεν ασκεί κατά κύριο λόγο κερδοσκοπική δραστηριότητα, δεν διαθέτει την οργανωτική δομή επιχειρήσεως και δεν δραστηριοποιείται επί τακτικής βάσεως στην αγορά².

Στη συνέχεια το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι υπηρεσίες έρευνας και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες όπως εκείνες που αποτελούν αντικείμενο της επίδικης συμβάσεως συνεργασίας, μολοντί ενδέχεται να άπτονται της επιστημονικής έρευνας, συνιστούν είτε υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης είτε υπηρεσίες μηχανικού και συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών, δηλαδή υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2004/18. Επιπλέον, μια σύμβαση δεν παύει να αποτελεί δημόσια σύμβαση απλώς και μόνο επειδή η αντιπαροχή περιορίζεται στην επιστροφή των εξόδων που δαπανήθηκαν για την παροχή της συμφωνημένης υπηρεσίας.

¹ Ιδίως της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, σ. 114).

² Απόφαση της 23ης Δεκεμβρίου 2009, C-305/08, CoNISMa.

Εντούτοις, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι από το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης εξαιρούνται δύο τύποι συμβάσεων που συνάπτουν οι δημόσιοι φορείς. Πρόκειται:

- για τις συμβάσεις που συνάπτει ένας δημόσιος φορέας με πρόσωπο νομικά αυτοτελές έναντι του δημόσιου φορέα, εφόσον ο φορέας αυτός ασκεί επί του εν λόγω προσώπου έλεγχο ανάλογο προς εκείνον που ασκεί επί των δικών του υπηρεσιών και εφόσον το πρόσωπο αυτό πραγματοποιεί το μεγαλύτερο τμήμα των δραστηριοτήτων του με τον ελέγχοντα ή τους ελέγχοντες φορείς³.
- για τις συμβάσεις που καθιερώνουν συνεργασία μεταξύ δημοσίων φορέων και διασφαλίζουν την εκπλήρωση ορισμένης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας, κοινής στους μετέχοντες φορείς⁴.

Εν προκειμένω, η πρώτη εξαίρεση δεν εφαρμόζεται, καθόσον η ASL δεν ασκεί έλεγχο επί του πανεπιστημίου.

Η δεύτερη εξαίρεση επίσης δεν εφαρμόζεται. Πράγματι, η επίδικη σύμβαση συνεργασίας περιλαμβάνει από απόψεως περιεχομένου σειρά στοιχείων εκ των οποίων ένα μεγάλο, αν όχι το κυριότερο, τμήμα αντιστοιχεί σε δραστηριότητες τις οποίες αναλαμβάνουν γενικά οι μηχανικοί ή οι αρχιτέκτονες και οι οποίες, καίτοι έχουν επιστημονικό έρεισμα, εντούτοις δεν επέχουν θέση επιστημονικής έρευνας. Κατά συνέπεια, η επίδικη σύμβαση προφανώς δεν διασφαλίζει την εκπλήρωση κοινής μεταξύ της ASL και του πανεπιστημίου αποστολής δημόσιας υπηρεσίας.

Επιπλέον, η σύμβαση αυτή θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια να ευνοηθούν ιδιωτικές επιχειρήσεις στην περίπτωση που οι εξωτερικοί συνεργάτες υψηλών προσόντων τους οποίους επιτρέπεται να απασχολήσει το πανεπιστήμιο για την εκπλήρωση ορισμένων παροχών προέρχονται και από τον ιδιωτικό τομέα, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει.

Επομένως, το Δικαστήριο δίνει την απάντηση ότι **το δίκαιο της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση που επιτρέπει τη χωρίς διαγωνισμό σύναψη συμβάσεως με την οποία ορισμένοι δημόσιοι φορείς καθιερώνουν μεταξύ τους συνεργασία, εφόσον η σύμβαση αυτή δεν έχει ως αντικείμενο τη διασφάλιση της εκπληρώσεως ορισμένης αποστολής δημόσιας υπηρεσίας κοινής στους ως άνω φορείς, δεν διέπεται αποκλειστικά από εκτιμήσεις και επιταγές που προσιδιάζουν στην επιδίωξη σκοπών δημοσίου συμφέροντος ή μπορεί να περιαγάγει ορισμένη ιδιωτική επιχείρηση σε προνομιακή θέση έναντι των ανταγωνιστών της.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

³ Νομολογία γνωστή ως «Teckal», από το όνομα της αποφάσεως της 18ης Νοεμβρίου 1999, [C-107/98](#), Teckal κατά Comune di Viano.

⁴ Απόφαση της 9ης Ιουνίου 2009, [C-480/06](#), Επιτροπή κατά Γερμανίας.